అభిప్రాయస్వేచ్ఛపైన దాడి 'పోటో'

కె. బాలగోపాల్

అన్ని నేర చట్టాల లాగా పోటోలో కూడా రెండు అంశాలున్నాయి. ఒకటి నేరాల నిర్వచనం, వాటికి విధించగల శిక్షలు. రెండు, నేర విచారణ పద్ధతి. రెండవ దానిలో అంటే నేరాన్ని విచారించే పద్ధతిలో పోటోకు, టాడాకూ పెద్దగా తేడా లేదు. అందువల్ల దానిని చివరిలో క్లుప్తంగా చర్చించుకోవచ్చు.

ఈ చట్టం చేసే నేరాల నిర్వచనాన్ని అంటే మనుషులు చేసే ఏ పనులను ఇది నేరాలుగా భావిస్తుందన్న విషయాన్ని చర్చించుకుందాం. మనుషులు చేసే ఏ పనీ స్వతహాగా నేరం కాదు. అత్యధిక భాగం సమాజాలు నేరాలుగా భావించేవి కొన్ని ఉన్నాయి గానీ అన్ని సమాజాలూ, అన్ని సందర్భాలలోనూ వేరంగా భావించే చర్య ఏదీ లేదు - హత్యతో సహా. కాబట్టి ఒక చట్టం దేనిని నేరంగా నిర్వచిస్తుందనేది ఆ చట్టాన్ని చేసిన వారిని గురించి, అప్పటి సామాజిక పరిస్థితుల గురించి చాలా చెప్తుంది.

బాంబులు, డైనమైట్లు తదితర పేలుడు పదార్థాలు లేక తుపాకులు లేక రసాయన పదార్థాలు, విషవాయువులు, జీవ పదార్థాలు లేక ఏ యితర సాధనాలనయినా ప్రయోగించి కొన్ని చర్యలకు పాల్పడినట్టయితే అది ఈ చట్టం ప్రకారం టెర్రరిస్టు చర్య అవుతుంది.

ఆ చర్యలేమిటంటే దేశ సార్వభౌమత్వానికీ లేక సమగ్రతకూ భంగం కలిగించే లక్ష్యంతో గానీ, ప్రజలనూ లేక ప్రజలలో ఒక వర్గాన్నీ భయానికి గురిచేసే లక్ష్యంతోగానీ ప్రాణాలు తీయడం, గాయపరచడం, ఆస్తిని ధ్వంసంచేయడం, సమాజ జీవితానికి అవసరమైన సేవలనూ లేక సరఫరాను ఆటంకపరచడం, దేశరక్షణకు సంబంధించిన సాధనాలను ధ్వంసంచేయడం, కేంద్ర, రాష్ట్ర ప్రభుత్వాలకూ వారి సంస్థలకూ సంబంధించిన వస్తువులను నష్టపరచడం, లేదా ఎవరినైనా నిర్బంధించి ప్రభుత్వం ఫలానాపనిచేస్తేనో, చేయకుంటేనో వారికి హాని కలిగిస్తామని బెదిరించడం.

చట్టవ్యతిరేక కార్యకలాపాల (నిరోధక) చట్టం కింద నిషేధించబడిన సంస్థ కార్యకలాపాలకు సహకరించే క్రమంలో పైన పేర్కొన్న చర్యలకు పైన పేర్కొన్న ఆయుధాలతో పాల్పడినా కూడా అది టెర్రరిస్టు చర్య అవుతుంది.

నిర్వచనం అక్కడితో ఆగిపోలేదు. టెర్రరిస్టు చర్యలకోసం నిధులు సేకరించడం కూడా టెర్రరిస్టు చర్యే.

నిర్వచనం ప్రకారమే టెర్రరిస్టు చర్య అనేదానిలో రాజకీయ లేక సామాజిక పోరాట లక్ష్యం, హింస కలిసి ఉన్నాయి. ఈ ప్రాథమిక లక్షణాన్ని గుర్తుంచుకుంటేనే ఈ చట్టం ఎంత అన్యాయమైనదో అర్థం అవుతుంది. ఆరాజకీయ లేక సామాజిక లక్ష్యాలంటే మీకు ఇష్టం లేకపోవచ్చు. కానీ వాటిని ఇష్టపడే వాళ్ళు ఉంటారు. ఏలక్ష్యంతోనైనా సరే, హింసకు పాల్పడడం నేరమేనంటే అర్థం ఉంది కానీ ఆ లక్ష్యాల కోసం నిధులు సేకరించే వారిని హింసాత్మక చర్యల కోసమే నిధులు సేకరిస్తున్నారని చెప్పి జీవిత కాలం జైలులో వేయగల చట్టాన్ని చేయడం రాజకీయ స్వేచ్ఛపైన దాడి కాదా?

నిధులు సేకరించడం టెర్రరిస్టు చర్యేకాగా ఇతరత్రా టెర్రరిస్టు చర్యలను ప్రోత్సహించినా, ప్రచారం చేసినా, రెచ్చగొట్టినా, సహకరించినా కూడా అది 'టెర్రరిస్టు చర్యకు పాల్పడడానికి ప్రయత్నం చేయడం' అనే నేరంతో సమానం. దీనికి అయిదేళ్ళ నుండి జీవిత ఖైదుదాకా శిక్షవేయొచ్చు.

ప్రోత్సహించడం, ప్రచారం చేయడం' అంటే దేనిని? హింసనయితే అది నేరమే. కానీ హింస, రాజకీయ భావాలు కలగలసిన 'టెర్రరిజం' అనేదానిని 'ప్రోత్సహించడం, ప్రచారం చేయడం' నేరం అంటే అది భావప్రకటనా స్వేచ్ఛపైన దాడి కాగలదు. 'దేశ సమగ్రతకు, సమైక్యతకు' భంగకరమైన హింసాత్మక కార్యకలాపాలకు కాశ్మీర్‌లో హిజ్బుల్ ముజాహిదీన్ పాల్పడుతుంటుంది. అదే కాశ్మీర్‌లో ఒక రచయిత, ఒక సామాజిక పరిశీలకుడు కాశ్మీర్ భారత్ నుండి వేరు పడడం న్యాయమేనంటాడు. అది హిజ్బుల్ ముజాహిదీన్ చేసే 'టెర్రరిస్టు' చర్యలను ప్రోత్సహించడమేనని ఈ చట్టం అంటుంది. కనీసం అయిదేళ్ళు జైలులో వేస్తుంది.

ఒక టెర్రరిస్టు చర్యకు పాల్పడిన వ్యక్తికి తెలిసీ ఆశ్రయం ఇవ్వడం, కాపాడడం, దాచిపెట్టడం చేస్తే మూడేళ్ళ నుండి జీవిత ఖైదుదాకా శిక్షవేయొచ్చు. 'టెర్రరిస్టులు' అని ఈ చట్టం ఇచ్చిన నిర్వచనంలోకి వచ్చేవాళ్ళు ఏదో ఒక రకమైన రాజకీయ కార్యకర్తలు అని గుర్తుంచుకుంటే (ఆ రాజకీయమంటే మీకు ఇష్టమా లేదా అన్నది అప్రస్తుతమని మరొక సారి నొక్కి చెప్పాలి) వారిని తమ విముక్తి కారులుగా, నాయకులుగా భావించే ప్రజలు ఉంటారు. ఆ ప్రజలలో ఎవరైనా తమ నాయకులుగా తాము భావించే ఈ 'టెర్రరిస్టు'లకు ఇంట్లో ఆశ్రయం ఇయ్యవచ్చు.

అందుకువారిని శిక్షించడం న్యాయమా? శిక్ష తప్పించుకోవాలంటే తమనాయకులుగా భావించేవారిని తరిమేసి పోలీసులకు పట్టియ్యాలనడం న్యాయమా?

'టెర్రరిస్టు సంస్థ'లో సభ్యులయిన వారికి జీవిత ఖైదు విధించవచ్చునని కూడా ఈ చట్టం అంటుంది. టెర్రరిస్టు సంస్థ అనేదానికి స్పష్టమైన నిర్వచనం లేదు. టెర్రరిస్టు చర్యలకు పాల్పడే సంస్థ, లేక టెర్రరిస్టు చర్యలతో సంబంధం ఉన్న సంస్థ అన్నారు. పాల్పడడం అంటే సరేననుకుందాముగానీ 'సంబంధం' ఉండడం అంటే ఏమిటి? ఇంత అస్పష్టమైన నిర్వచనంతో జీవిత ఖైదును శిక్షగా పెట్టడం సబబేనా? టెర్రరిజం అనే భావనలోనే రాజకీయ, సామాజిక విశ్వాసాలూ, హింసాత్మక చర్యలూ విడదీయరాని విధంగా ముడిపడి ఉన్నాయని గుర్తించినట్టయితే ఈ అస్పష్టత విశ్వాసాల మీద దాడికి దారితీయదా?

టెర్రరిస్టు చర్యను నిరోధించడానికి గానీ, టెర్రరిస్టును పట్టుకోవడానికి గానీ ఉపయోగపడే సమాచారం తెలిసిన వ్యక్తులు దానిని వీలయినంత త్వరగా పోలీసులకు తెలియజేయనిపక్షంలో వారికి ఒక సంవత్సరం జైలు శిక్షవేయవచ్చునని ఈ చట్టం అంటుంది. దీనికి యిచ్చారు. అదేమిటంటే టెర్రరిస్టు కేసులో ముద్దాయి అయిన వ్యక్తికి న్యాయవాదిగా వ్యవహరిస్తున్న వ్యక్తి తన క్లయింటు ఆచూకీ గానీ, ఇతర విషయాలు గానీ పోలీసులకు చెప్పనక్కర లేదు.

ఒక మినహాయింపును ప్రత్యేకంగా పేర్కొన్నారంటే అర్థం వేరే మినహాయింపులు లేవని. జర్నలిస్టులు 'టెర్రరిస్టులను' కలిసి ఇంటర్వ్యూ చేసినట్టయితే వారి ఆచూకీ పోలీసులకు తెలియజేయాలి. అంటే జర్నలిస్టులు వారిని ఇంటర్వ్యూ చేయరాదని అర్థం. 'పౌరస్పందన వేదిక' వంటి సంస్థలు వారిని కలిసి మాట్లాడడం, వారికీ, ప్రభుత్వానికీ మధ్య చర్చల కోసం ప్రయత్నించడం సాధ్యం కాదు. వారుకూడా ఇన్‌ఫార్మర్లుగా మారవలసి ఉంటుంది.

పోటో కింద నిషేధిత సంస్థలు

1. బబ్బార్‌ఖల్సా ఇంటర్నేషనల్
2. ఖలిస్తాన్ కమెండో ఫోర్స్
3. ఖలిస్తాన్ జిందాబాద్ ఫోర్స్
4. ఇంటర్నేషనల్ సిఖ్ యూత్ ఫెడరేషన్
5. లష్కర్ - ఎ - తోయిబా / పస్బాన్ - ఎ - అహ్లె హదీస్
6. జైష్ - ఎ - మొహమ్మద్ / తహరిక్ - ఎ - ఫురాఖన్
7. హర్కత్ - ఉల్ - ముజాహిదీన్ / హర్కార్ - ఉల్ - అన్సార్ / కర్కత్ - ఉల్ - జిహద్ - ఎ - ఇస్లామి
8. హిజ్బ్ -ఉల్ - ముజాహిదీన్ / హిజ్బ్ - ఉల్ - ముజాహిదీన్ పీర్ పింజల రెజిమెంట్.
9. అల్ - ఉమర్ - ముజాహిదీన్
10. జమ్ము అండ్ కాశ్మీర్ ఇస్లామిక్ ఫ్రంట్
11. యునైటెడ్ లిబరేషన్ ఫ్రంట్ ఆఫ్ అస్సాం (ఉల్ఫా)
12. నేషనల్ డెమోక్రాటిక్ ఫ్రంట్ ఆఫ్ బోడోలాండ్
13. పీపుల్స్ లిబరేషన్ ఆర్మీ (పిఎల్ఎ)
14. యునైటెడ్ నేషనల్ లిబరేషన్ ఫ్రంట్ (యుఎన్ఎల్ఎఫ్)
15. పీపుల్స్ రివల్యూషనరీ పార్టీ ఆఫ్ కాంగ్లెయిపాక్ (ప్రెపాక్)
16. కాంగ్లెయిపాక్ కమ్యూనిస్టు పార్టీ (కెసిపి)
17. కాంగ్లెయి యావల్ కంబాలుప్ (కెవైకెఎల్)
18. మణిపూర్ పీపుల్స్ లిబరేషన్ ఫ్రంట్ (ఎంపిఎల్ఎఫ్)
19. ఆల్ త్రిపుర టైగర్ ఫోర్స్
20. నేషనల్ లిబరేషన్ ఫ్రంట్ ఆఫ్ త్రిపుర
21. లిబరేషన్ టైగర్స్ ఆఫ్ తమిళ ఈలం (ఎల్‌టిటిఇ)
22. స్టూడెంట్స్ ఇస్లామిక్ మూవ్‌మెంట్ ఆఫ్ ఇండియా (సిమి)
23. దీన్‌దార్ అంజుమన్

'టెర్రరిజం' అనేదానికి సామాజిక పరిష్కారం వెతకాలని ప్రజాస్వామిక వాదులందరూ వాదిస్తుండగా 'టెర్రరిజం'కు పాల్పడే వారిని మొత్తంగా సమాజం నుండి వెలివేయాలని ఈ చట్టం చూస్తుంది. వారి గొంతు ఎవరూ వినకూడదు. వారితో ఎవరూ మాట్లాడకూడదు. వారిని వట్టి తుపాకీ తూటాలుగా చూడాలి. తుపాకీ తూటాలతోనే ఎదుర్కొనాలి. వారి లక్ష్యాలు సాహిత్యంలో గానీ, సామాజిక పరిశోధనలో గానీ వ్యక్తం కాకూడదు. వ్యక్తమయినట్టయితే అది 'టెర్రరిజం'కు సహకరించడం అని చెప్పి అణచివేయాలి. ఇదీ ఈ చట్టానికి ఉండే దృష్టి కోణం. ఇది అన్నిరకాలుగానూ నష్టకరం అని వేరే చెప్పనవసరం లేదు.

ఒక చోట టెర్రరిస్టు సంస్థ అనేదానికి అస్పష్టమైన నిర్వచనం యిచ్చిన ఈ చట్టం, మూడవ అధ్యాయానికి 'టెర్రరిస్టు సంస్థలు' అన్న పేరు పెట్టి వేరే నిర్వచనం యిచ్చింది. ఈ 'నిర్వచనం' ఏమిటంటే, దేనినయితే కేంద్ర ప్రభుత్వం 'టెర్రరిస్టు చర్యలలో పాల్గొంటున్నదని భావించి, టెర్రరిస్టు సంస్థ అని ప్రకటిస్తుందో' అది టెర్రరిస్టు సంస్థ. బాగుంది కదూ?

ఈ రకంగా నిర్వచించిన టెర్రరిస్టు సంస్థలో ఎవరైనా సభ్యులుగా ఉన్నా లేక ఉన్నట్టు చెప్పుకున్నా వానికి 10 సంవత్సరాల జైలు శిక్ష.

టెర్రరిస్టు సంస్థకు మద్దతు ఇమ్మని కోరడం, టెర్రరిస్టు సంస్థకు మద్దతుగా గానీ దాని కార్యకలాపాల నిర్వహణకోసం గానీ ఒక సమావేశం ఏర్పాటు చేయడం 10 సంవత్సరాల జైలు శిక్షవేయగల నేరాలు. టెర్రరిస్టు సంస్థకు చెందిన వ్యక్తి చేత, లేక చెందినట్టు చెప్పుకునే వ్యక్తి చేత మాట్లాడించడానికి ఒక సమావేశం ఏర్పాటు చేసినా కూడ అంతే. ఇక్కడ సమావేశం అంటే బహిరంగ సభ అనుకునేరు. ముగ్గురుగానీ అంతకంటే ఎక్కువ మందిగానీ ఒక రూంలో కూర్చొని ముచ్చటించుకునే సమావేశానికి కూడా ఈ సెక్షన్ వర్తిస్తుంది. ఉదాహరణకు ఒక 'టెర్రరిస్టు' పత్రికా విలేకరులతో గానీ సామాజిక పరిశోధకులతోగానీ మాట్లాడడానికి మీరు సమావేశం ఏర్పాటు చేసారనుకోండి - మీకు 10 సం॥రాల జైలు శిక్ష పడగలదు. వాళ్ళు ఏం చెప్తున్నారో విందామన్న ప్రజాస్వామిక ఆరాటాన్ని ఈ చట్టం నేరం అంటుంది.

'టెర్రరిజం' అనే దానిని సామాజిక సమస్యగానూ, 'టెర్రరిస్టులు' అనే వాళ్ళను మనుషులుగానూ చూడడానికి నిరాకరించే ప్రభుత్వం తన తప్పుడు వైఖరిని సవరించుకోకపోగా, వేరే ఎవ్వరూ కూడా వారిని మనుషులుగా చూడకుండా కట్టుదిట్టం చేయడానికి ఈ చట్టం చేసింది. వాళ్ళను చూస్తేనే మందులేని అంటురోగాన్ని చూసినట్టు అందరూ భయపడి దూరం పరుగెత్తిపోవాలి. వాళ్ళ ఆయుధాల వెనకనున్న సామాజిక సమస్యలూ, సంక్షోభాలూ ఎవరికీ కనిపించవు, వినిపించవు. వారి గురించి ప్రభుత్వం గొంతే తప్ప వారి గొంతు ఎవరూ వినడానికి ఉండరు. వారిని జంతువులను చంపినట్టు ప్రభుత్వం వేటాడి చంపుతుంటే అందరూ చూస్తూ ఊరుకోవాలి.

టెర్రరిస్టు చర్యలనూ వాటికి అనుబంధమైన పై నేరాలనూ ఈ విధంగా నిర్వచించిన చట్టం వాటి విచారణకు 'టాడా' నమూనా నేరవిచారణ పద్ధతిని నిర్దేశిస్తుంది. ఇవి సుపరిచితమైనవే కాబట్టి ఎక్కువ వివరాలలోకి పోనక్కర లేదు.

రిమాండు రెండు వారాలు కాక నెలరోజులు ఇయ్యవచ్చు. చార్జిషీటు పెట్టకపోయినా రిమాండు 6 నెలలదాకా పొడిగిస్తూ పోవచ్చు. మొదట కోర్టులో హాజరుపెట్టినప్పుడేకాక ఆ తరువాత కూడా ఎప్పుడయినా ముద్దాయిని జైలు నుండి పోలీస్ కస్టడీకి తీసుకోవచ్చు. పోలీసు కస్టడీలో ముద్దాయి ఎస్.పి. ర్యాంకు పోలీసు అధికారికి యిచ్చే ఒప్పుకోలు నేర విచారణలో సాక్ష్యంగా చెల్లుబాటు అవుతుంది. బెయిలు మీద విడుదల కావడం దాదాపు అసాధ్యం. (ముద్దాయి నిర్దోషి అని కోర్టు న బెయిలుపై విడుదల చేయాలి). ముందస్తు బెయిలు ప్రసక్తే లేదు. నేరం చేయడానికి ఉపయోగించిన ఆయుధాలు లేక పేలుడు పదార్థాలను పోలినవి ముద్దాయి దగ్గర దొరికినా, ముద్దాయి వేలి ముద్రలు నేరస్థలం దగ్గర గానీ నేరంలో ఉపయోగించిన ఆయుధాలు లేక వాహనాలపైన దొరికినా అతను నేరం చేసి ఉంటాడని కోర్టు భావిస్తుంది. టెర్రరిస్టు నేరం చేసిన, లేక చేసినట్టు అనుమానిస్తున్న వ్యక్తికి ఎవరైనా డబ్బులు యిచ్చినట్టయితే ఆ నేరాలు చేయడం కోసమే ఇచ్చినట్టు కోర్టు భావిస్తుంది. నేర విచారణ రహస్య స్థలంలో జరపవచ్చు. నేరవిచారణ పరాయి రాష్ట్రంలో జరపవచ్చు. ఒక సాక్షిగానీ తన ప్రాణానికి అపాయం ఉందని చెప్పినట్టయితే ఆ సాక్షి పేరు, చిరునామా తదితర వివరాలను రహస్యంగా ఉంచడానికి తగు చర్యలు తీసుకోవచ్చు. ముద్దాయి గానీ అతని వకీలు గానీ లేకుండా కూడా సాక్ష్యాలు నమోదు చేసుకోవచ్చు. ఈ రకమైన నేర విచారణ వ్యవస్థ ఎక్కువ మందికి శిక్షలు వేస్తుందేమో గానీ దోషులకు మాత్రమే వేస్తుందన్న గ్యారంటీ లేదు.

'టెర్రరిజం' ద్వారా సేకరించిన ఆస్తులుగా భావించే వాటిని జప్తు చేసుకోవడం కోసం ప్రభుత్వానికి ఈ చట్టం విపరీతమైన అధికారాలు ఇస్తుంది. సమగ్రమైన విచారణ జరిపి నేరాన్ని పూర్తిగా రుజువు చేసిన తరువాత స్వాధీనం చేసుకోవడం వేరు. అదేమీ లేకుండా అనుమానం మీద జప్తు చేసుకొని ఆ తరువాత ఏ కోర్టులోనూ కాక సెక్రెటరీ స్థాయి ప్రభుత్వ అధికారి ఎదుట విచారణ జరిపిస్తుంది ఈ చట్టం. 'టెర్రరిస్టుల' రాజకీయ లక్ష్యాల గురించి ఏమైనా మాట్లాడితే ఉన్నకొంచెం ఆస్తీ ప్రభుత్వం స్వాధీనం చేసుకుంటుందేమోనని భయపడి అందరూ నోరు మూసుకోవాలి.

అందుకే ఇది విచక్షణా రహితమైన హింసను అరికట్టే చట్టం కాదు. అభిప్రాయస్వేచ్ఛనూ, భావప్రకటనా స్వేచ్ఛనూ అణచివేసే చట్టం. హింసవెనక ఉన్న సామాజిక సమస్యలపైన చర్చనూ, విశ్లేషణనూ పరిష్కారాల అన్వేషణనూ అసాధ్యం చేసే చట్టం.✦